

Stockholms
stad

Boendeplan 2018-2022

Bostad med särskild
service, LSS och SoL

stockholm.se

Boendeplan 2018-2022

Mars 2018

Dnr: 3.1.1-4/2018

Utgivare: Socialförvaltningen

Kontaktperson: Sara Bergqvist

Sammanfattning

Bristen på anpassade bostäder med särskild service (BSS) är en av de främsta orsakerna till att beslut inte blir verkställda inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri. För att klara att möta behov av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och Socialtjänstlagen, SoL behövs en samordning på stadsövergripande nivå. Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna samordna planeringen av gruppboendestäder. En årlig boendeplan ska tas fram av socialnämnden som underlag till kommunstyrelsen, boendeplanen är vägledande för nämnderna gällande stadens utbyggnad av dessa bostäder. Som ett första steg i detta budgetuppdrag har socialförvaltningen gjort en behovsinventering för att kartlägga:

- befintliga bostäder med särskild service i staden
- stadens framtida behov av bostäder med särskild service
- de planerade projekt som finns i staden

Uppgifterna är inhämtade från samtliga av stadens 14 stadsdelsförvaltningar och för detta uppdrag har staden delats in i fyra regioner: **Västerort** (Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Bromma, Hässelby-Vällingby), **Innerstaden** (Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm), **Östra söderort** (EÅV, Farsta, Skarpnäck), **Västra Söderort** (Älvsjö, Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen).

De inhämtade uppgifterna redovisas utifrån dessa regioner.

Samtliga stadsdelsförvaltningar har inkommit med information om hur många personer i varje stadsdelsförvaltning som har behov av bostad med särskild service, både för LSS och för SoL. De har lämnat uppgifter om när i tid personerna behöver bostad med särskild service och om det är en gruppboendestad eller en serviceboendestad som personen behöver. I de fall information har saknats i filerna, till exempel information om när i tid en person behöver bostad med särskild service, så har inte denna person räknats med i inventeringen. Det kan handla om ett tiotal personer som tagits bort på grund av att informationen som lämnats varit otillräcklig. Andra uppgifter som inhämtats är om stadsdelsförvaltningarna har personer i behov av särskild kompetens och/eller har ett utmanande beteende i någon form. Dessa två variabler har varit svåra att statistiskt säkerställa, då det formulär (Excelfiler) som

stadsdelsförvaltningarna har utgått ifrån, inte har angett fasta svarsalternativ. Frågorna har besvarats med en mängd olika uppgifter, varför utredaren har delat in svaren i olika kategorier för att kunna redovisa dem. Dessa uppgifter redovisas endast stadsövergripande. Vad gäller när i tid en person har behov av insatsen bostad med särskild service så har stadsdelsförvaltningarna svarat på olika sätt. Utredaren har sammanställt dessa svar enligt följande: ”Behov senast 2017, 2018, 2019, inom ett år, inom två år”, redovisas som ”behov senast 2019”. ”Behov inom tre år”, redovisas som ”senast 2020”. ”Behov inom fyra år och behov inom fem år”, redovisas som ”behov senast 2021” respektive ”senast 2022”.

Endast de planerade projekt som har ett inriktningsbeslut och fått beslut om eller skulle kunna få stimulansbidrag är medräknade i den här rapporten.

Vid en beräkning av stadens befintliga resurser, planerade projekt, de kommande behoven av bostad med särskild service i relation till de bostäder som förmedlas inom det redan befintliga beståndet, framkommer att fram till 2022 kommer Stockholms stads behov av bostäder med särskild service enligt LSS inte att tillgodoses. Det framkommer en diskrepans på ca 136 lägenheter för att tillgodose behoven av bostad med särskild service enligt LSS till och med 2022. För bostad med särskild service enligt SoL saknas ca 36 lägenheter för att det behovsbedömda antalet ska bli tillgodosett.

Staden växer och medborgarna blir fler, vilket bidrar till ett ökat behov av bostäder med särskild service. Utbyggnaden av dessa bostäder är till största del beroende av bostadsproduktionen i staden. Om byggplaner fördröjs eller tas bort så påverkar det också utbyggnaden av stadens bostäder med särskild service. Därför är det viktigt att ha en samordnad planering av gruppboende- och servicebostäder. När staden inte kan säkerställa att det byggs tillräckligt och rätt sorts bostäder med särskild service ska styrgruppen kopplad till boendeplanering ha mandat att ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att bygga de typer av bostäder med särskild service som medborgarna bedöms ha behov av.

Arbetet för ett ökat byggande av bostäder med särskild service och andra särskilda boenden med fokus på att skapa en variation i utbud och geografisk placering över hela staden ska förstärkas och fortsätta. Att bygga bostäder med särskild service är en flerårig process och i snitt tar det mellan tre till fem år från att planeringen startar till det en bostad med särskild service är inflyttningsklar.

I syfte att få en bättre och mer träffsäker planering av utbyggnaden av stadens bostäder med särskild service behöver en rad frågor ses över.

Som en del i socialnämndens uppdrag att samordna planeringen av bostäder med särskild service bör en vägledning för framtagande av boendeplan tas fram. Vägledningen ska fungera som underlag till stadsdelsnämnderna och utgöra en utgångspunkt då de gör sina boendeplaner. Det är viktigt att de regioner som staden delas in i för detta uppdrag, planerar utifrån samma grunder, även om det kan finnas skäl att göra lokala avvikelser. För att nya bostäder med särskild service ska tillgodose efterfrågade behov och önskemål kan socialnämnden behöva se över de principer som idag gäller när en stadsdelsnämnd öppnar en ny bostad med särskild service.

Denna första stadsövergripande boendeplan har inte samordnats av styrgruppen, men de nästkommande planerna ska ha denna ordning.

Vid framtagande av boendeplanen har genomförandegruppen och socialnämndens funktionshinderråd varit referensgrupp.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	7
<i>Kommunfullmäktiges uppdrag 2018</i>	<i>7</i>
<i>Syfte och mål med uppdraget.....</i>	<i>7</i>
<i>Stadens organisation för den samordnade boendeplanen.....</i>	<i>8</i>
<i>Viktiga utgångspunkter för planeringen av bostäder med särskild service.</i>	<i>9</i>
<i>Planering inför nästa boendeplan</i>	<i>10</i>
<i>Befintliga resurser.....</i>	<i>11</i>
Definitioner – bostad med särskild service	11
<i>Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.....</i>	<i>11</i>
<i>Socialtjänstlagen, SoL</i>	<i>12</i>
Målgrupp	13
Boendeplan 2018-2022	13
<i>Utgångspunkter för den stadsövergripande boendeplaneringen</i>	<i>13</i>
<i>Underlag från regionerna.....</i>	<i>14</i>
<i>Västerort 14</i>	
<i>Innerstaden.....</i>	<i>17</i>
<i>Östra Söderort</i>	<i>19</i>
<i>Västra söderort</i>	<i>21</i>
<i>Stockholms stad, LSS.....</i>	<i>23</i>
<i>Stadsövergripande nivå – LSS</i>	<i>28</i>
<i>Stadsövergripande nivå – SoL</i>	<i>30</i>

Bakgrund

Stockholms stad har under en längre tid arbetat för att klara av att tillgodose behovet av bostäder med särskild service för personer med intellektuell funktionsnedsättning, autismspektrumtillstånd eller psykisk funktionsnedsättning. Kommunfullmäktige har gett staden flera budgetuppdrag för att socialnämnden och andra berörda nämnder aktivt ska arbeta med utbyggnad av stadens bostäder med särskild service för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Det är kostsamt och tar lång tid att bygga bostäder med särskild service. Processen är resurskrävande och byggandet ställer särskilda krav på såväl god organisation som god planering.

Ett ökat utbud av bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet kan minska de merkostnader som placerande stadsdelsnämnder har till följd av bristen på bostäder för aktuella målgrupper. Utbyggnadstakten har ökat och behöver öka ytterligare för att stadens behov och önskemål ska bli tillgodosedda. En samordnad stadsövergripande boendeplanering ökar förutsättningarna för att stadens gemensamma resurser och planerade projekt ska klara att möta stadens behov av bostäder med särskild service på ett mer gynnsamt och träffsäkert sätt.

Kommunfullmäktiges uppdrag 2018

Kommunfullmäktige har i budget för 2018 gett stadsdelsnämnderna i uppdrag att årligen ta fram en boendeplan. Arbetet ska enligt uppdraget samordnas av socialnämnden som bearbetar redovisningen utifrån ett stadsövergripande perspektiv. Socialnämnden ska ta fram en årlig boendeplan som underlag till kommunstyrelsen. Denna plan ska vara vägledande för nämnderna gällande stadens utbyggnad av bostäder med särskild service.

Årets boendeplan bygger helt på inhämtade uppgifter från stadens samtliga stadsdelsförvaltningar. Delregional redovisning har inte skett.

Syfte och mål med uppdraget

Med hjälp av en stadsövergripande boendeplan kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet. Möjlighet att skapa variation i utbudet av bostäder, planera för utbyggnad av särskilda profilbostäder och tillsäkra den geografiska placeringen av bostäder över hela staden ökar.

Målen med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och att minska antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Stadens organisation för den samordnade boendeplanen

Styrgruppen

Boendeplanen ska samordnas av en styrgrupp under ledning av kommunstyrelsen. Styrgruppen består av representanter från genomförandegruppen och stadsdelsdirektörer som utgör referensgrupp för äldreboendeplanen. Ordförande är biträdande stadsdirektören. Denna första stadsövergripande boendeplan har inte samordnats av styrgruppen, men de nästkommande planerna ska ha denna ordning.

Genomförandegruppen

I staden finns en särskild genomförandegrupp där berörda verksamheter ingår under ledning av socialnämnden. Inom genomförandegruppen samlas stadens olika kompetenser och funktioner som måste samverka för att en effektiv utbyggnad ska ske. Här är viktigt att de tekniska förvaltningarna, exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har ett nära samarbete med de verksamhetsansvariga stadsdelsförvaltningarna. Socialförvaltningen svarar för den samordningen. Det innebär exempelvis att boenden för personer med funktionsnedsättning ska finnas med i ett tidigt skede i planeringsprocessen vid nybyggnation och tydliga rutiner ska finnas för hur detta ska ske praktiskt. Syftet med genomförandegruppen är att bidra till att stärka utbyggnadsprocessen för bostäder med särskild service.

Granskningsgruppen

Genomförandegruppens granskningsgrupp yttrar sig över samtliga ny- eller ombyggnadsprojekt av boenden. Granskningsgruppen gör detta utifrån sin expertis om verksamheten och de krav som ställs på boenden. Stadsdelsförvaltningarna ska tillhandahålla information och ritningar enligt anvisningar från gruppen. I frågor av principiell karaktär kan granskningsgruppens yttrande gå till genomförandegruppen för avgörande.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen svarar för att hålla en lista aktuell på planerade boenden och löpande stämma av den med stadsdelsförvaltningarna.

Regionerna

För att stärka samordningen i stadens utförarverksamhet och därmed minska kostnaden och risk för tomgångsplatser för enskilda stadsdelsnämnder ska nämnderna i detta sammanhang vara indelade i fyra regioner: Västerort, Innerstaden, Östra söderort och Västra söderort. Varje stadsdelsnämnd ska årligen göra en boendeplan för sin stadsdels resurser och behov. Stadsdelsnämnderna går sedan samman med de stadsdelsnämnder som ingår i samma region och gör en gemensam regionsövergripande boendeplan. Varje stadsdelsnämnd inom respektive region fattar beslut om regionens boendeplan. Eventuella särskilda yttranden för respektive stadsdelsnämnd redovisas under regionens sammanställning. Socialnämnden tar fram en årlig boendeplan som grundar sig på de uppgifter som inkommer från regionerna. Socialnämndens boendeplan blir sedan underlag till kommunstyrelsen.

Regionerna består av:

Västerort – Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Bromma

Innerstaden – Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm

Östra söderort – Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Farsta

Västra söderort – Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö och Skärholmen

Stadsdelsförvaltningarna

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för att beställa boenden inom sin stadsdel. Socialförvaltningen följer upp detta.

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar också för att göra en årlig boendeplan för sin stadsdelsnämnd, vilken ska redovisas tillsammans med hela regionens respektive stadsdelsnämnds boendeplan.

Viktiga utgångspunkter för planeringen av bostäder med särskild service.

Funktionsprogram

Under 2018 kommer det befintliga funktionsprogrammet för boenden inom LSS och SoL att revideras. Syftet med programmet är att staden ska ha ett gemensamt och aktuellt programunderlag för boenden inom funktionshinderområdet. Programmet beskriver

bland annat hur lägenheter och gemensamhetsutrymmen ska vara utformade och tas fram tillsammans med lokalplanerare. Efter revidering kommer programmet att vara uppdelat för att passa olika målgrupper och kan därför vara ett redskap som kan användas inför exploatering och av verksamheten.

Förmedling av bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet

I budget 2014 fastställde Kommunfullmäktige att stadsdelsnämnderna ska ges ökade möjligheter att reservera nya boendeplatser för stadsdelsnämndens egna behov av bostäder med särskild service. Stadsdelsnämnderna fick möjlighet att reservera 50 procent av nya boendeplatser. Denna bestämmelse har gällt sedan dess. I praktiken innebär den att det är stadsdelsnämnden som informellt bestämmer inriktning på boendet eftersom de övriga platserna sedan förmedlas till personer som kan passa in med de som stadsdelsnämnden reserverat plats åt.

I Stockholms stad förmedlas alla bostäder med särskild service av stadens bedömning- och förmedlingsgrupp som finns inom socialförvaltningen. Förmedlingen sker via en fastställd turordning för vilka behov som ska bedömas som mest akuta. Bedömnings- och förmedlingsgruppen förmedlar bostäder med särskild service enligt LSS och SoL samt stödboenden.

Förra året, 2017 förmedlades 68 lägenheter med särskild service enligt LSS i nybyggnation och samma år förmedlades 45 lägenheter inom stadens då befintliga resurser. År 2016 förmedlades totalt 35 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS i nybyggnation och 59 lägenheter inom stadens befintliga resurser. För bostad med särskild service enligt SoL förmedlades totalt 14 lägenheter under 2017 och under 2016 förmedlades 15 lägenheter. Stödboenden är inte medräknade.

Planering inför nästa boendeplan

Som framgår av kommunfullmäktiges budget ska stadsdelsnämnderna/regionerna årligen ta fram en plan för att säkerställa behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Detta arbete för 2019 ska ske enligt följande tidplan:

- En vägledning till stadsdelsnämnderna/regionerna bör utformas och skickas ut av socialnämnden. Av den ska framgå vad planen ska innehålla samt ett antal frågor som ska besvaras – augusti 2018.
- Stadsdelsförvaltningarnas/regionerna plan i form av tjänsteutlåtande är klart och skickas för kännedom till socialförvaltningen – november 2018.

- Planerna ska vara behandlade i respektive stadsdelsnämnd – december 2018.
- Socialförvaltningen sammanställer planerna till ett stadsövergripande boendeplaneringsärende som föreläggs socialnämnden- mars 2019.
- Boendeplaneringsärendet behandlas av kommunstyrelsen- april 2019.

Inför 2019 års boendeplan kommer ärendet bygga på tydligare och mer jämförbar information från respektive region. Inför den nästkommande planen behöver alla stadsdelsförvaltningar utgå från en vägledning så att alla använder samma arbetsgång och har samma information i analysfiler. Planen ska innehålla konkreta förslag till åtgärder och inriktning på kort och lång sikt. Socialnämnden föreslår att Socialförvaltningen ska ta fram en vägledning till stadsdelsnämnderna inför arbetet med deras boendeplaner.

Befintliga resurser

Inför 2019 års boendeplan ska stadens befintliga bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning beskrivas tydligare. I stadsdelsnämndernas boendeplaner ska framgå vilka befintliga boenden som finns, vilken målgrupp de har samt standarden på boendet. Det är särskilt viktigt för planeringen att ha kännedom om för vilken målgrupp ett nytt boende kan passa vid beställning av nya boenden.

Definitioner – bostad med särskild service

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

I propositionen till LSS beskrivs att huvudformerna för bostad med särskild service är servicebostad och gruppboende.

Gruppboende, grb

Boende i gruppboende är till för vuxna personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboendet ska det finnas en tillräcklig fast kollektiv bemanning som i huvudsak ska täcka den enskildes hela stödbehov. Antalet boende i en gruppboende bör vara litet. Enligt Socialstyrelsen bör det i regel endast vara tre till fem personer som bor i gruppboendet. Ytterligare någon boende bör kunna accepteras, men endast under förutsättning att samtliga personer som bor i gruppboendet tillförsäkras goda levnadsvillkor. De enskilda lägenheterna ska vara

fullvärdiga och finnas i direkt anslutning till gemensamma utrymmen, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet.

Servicebostad, sb

En servicebostad består av fullvärdiga lägenheter som är geografiskt samlade och som har tillgång till gemensamhetsutrymmen. Dygnet-runt-stöd med en fast personalgrupp finns och den enskilde ska erbjudas stöd i den egna lägenheten utifrån sitt behov. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och samlade i samma hus eller i kringliggande hus. Servicebostad är en insats som kan vara lämplig för den som inte klarar av att bo i ordinärt boende men som inte har ett så omfattande behov av stöd och service att ett boende i gruppboende är nödvändigt. I en servicebostad kan det bo fler personer än i en gruppboende. Antalet boende bör dock vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet för att undvika en institutionell boendemiljö.

Socialtjänstlagen, SoL

Bostad med särskild service enligt SoL är en permanent boendeform och utgörs vanligen av gruppboende eller servicebostad. Personer med funktionsnedsättning som inte omfattas av LSS men som på grund av sin funktionsnedsättning är i behov av bostad med särskild service kan bli beviljade insatsen enligt SoL.

Gruppboende, grb

Gruppboende enligt SoL är ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande tillsyns- och stödbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Gruppboendet består av ett mindre antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen i direkt anslutning till varandra, där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet.

Servicebostad, sb

Servicebostad utgörs av fullvärdiga lägenheter med god tillgänglighet där stöd och service kan ges dygnet runt och som är geografiskt samlade. Personligt stöd ska ges i den omfattning den enskilde behöver. Stödet ska utgå från en fast personalgrupp. De som bor i en servicebostad bör ha tillgång till samvaro i en gemensamhetslokal eller träffpunkt.

Samtliga bostäder med särskild service omfattas av hälso- och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterskenivå och personal ska finnas att tillgå dygnet runt. Dessa två kriterier skiljer bostad med särskild service från t ex stödboende, som inte har dessa krav.

Inom Stockholms stad finns inga servicebostäder som kan räknas som bostad med särskild service enligt SoL.

Profilboende

Med profilboende avses boende med särskild service som profilerar sig mot särskilda målgrupper utifrån gemensamma sjukdomsdiagnoser eller funktionsnedsättningar som kräver specialistkompetens. Behov av profilboende kan föreligga i de fall den enskilde har specifika behov som kräver särskild omvårdnad och kompetens.

Målgrupp

Vuxna personer som tillhör någon av LSS tre olika personkretsar samt övriga vuxna med omfattande fysisk eller psykiatrisk funktionsnedsättning i behov av bostad med särskild service.

De som ingår i LSS personkretsar är personer med:

- utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd (personkrets 1, LSS)
- betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom (personkrets 2 LSS), eller med
- andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service (personkrets 3, LSS).

De personer i målgruppen som inte tillhör någon av LSS personkretsar kan vid en behovsbedömning bedömas ha behov av bostad med särskild service enligt Socialtjänstlagen (SoL). De befintliga bostäder med särskild service som finns i stadens valfrihetssystem riktar sig alla till personer med psykisk funktionsnedsättning.

Boendeplan 2018-2022

Utgångspunkter för den stadsövergripande boendeplaneringen

Boendeplanen för år 2018-2022 är baserad på uppgifter som varje stadsdelsförvaltning lämnat avseende:

- Stadens befintliga resurser. De bostäder med särskild service enligt LSS och SoL som finns inom valfrihetssystemet (LOV).
- Prognoser över kommande behov av bostäder med särskild service.
- Planerade projekt.

Boendeplanen ska visa hur behovet av utbyggnad av bostäder med särskild service ser ut i Stockholms stad. Den ska också

- Redovisa stadens befintliga resurser.
- Redovisa stadens samlade behov på kort och längre sikt (år 2022).
- Visa resurser och behov per region.
- Visa behov för yngre personer med demenssjukdom.
- Visa behov för andra särskilda målgrupper.
- Skapa rutiner för arbetet med den årliga boendeplaneringen.

Underlag från regionerna

De underlag som stadsdelsförvaltningarna har inkommit med är uppskattade framtida behov av bostad med särskild service enligt LSS och enligt SoL. Underlagen redovisas per region och per lagrum.

Västerort

Befintliga resurser, LSS

Av det inkomna materialet från stadsdelsförvaltningarna framkommer att det inom region Västerort totalt finns 53 enheter för bostäder med särskild service enligt LSS. Dessa är fördelade på 41 gruppboendestäder och 12 serviceboendestäder. Totalt finns 229 lägenheter inom gruppboendestad och 104 lägenheter i serviceboendestad.

Utöver dessa enheter finns 2018 en privat utförare som har anslutit sig till LOV i Västerort. Det är en gruppboendestad med inriktning autism som har sex lägenheter.

Ingen av de fyra stadsdelsförvaltningarna i Västerort har preciserat särskilda inriktningar på sina boenden enligt LSS.

Kommande behov, LSS

Tabell 1: Behov av Bostad med särskild service, LSS, region Västerort

västerort	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	50	13	2	46	111
Sb	12	10	0	30	52
Grb/Sb	7	5	1	4	17
Totalt	69	28	3	78	180

Källa: stadsdelsförvaltningarna Rinkeby, Kista, Spånga-Tensta, Bromma, Hässelby-Vällingby

I region Västerort är det totalt 180 personer som har behov av bostad med särskild service enligt LSS senast 2022. Av dessa har 69 personer behov senast 2019 och av dem är det 41 som har ett gynnande beslut. Vanligast är att de som har gynnande beslut redan bor i bostad med särskild service. Vilket är fallet för 24 av de personer som har ett gynnande beslut. Av dem bor 21 utom LOV. De som har verkställt beslut inom LOV uppges ha behov av en annan typ av bostad med särskild service enligt LSS.

Personkrets 2, LSS

Västerort har totalt två personer med demenssjukdom som behöver bostad med särskild service enligt LSS. Den ena har idag bostad enligt SoL och den andra bor i egen bostad. Båda är under 65 år. Ytterligare två personer finns med i stadsdelsförvaltningarnas information, men dessa är ej medräknade i ”kommande behov”. Orsaken är att den aktuella stadsdelsförvaltningen har uppgett att personerna har behov av bostad med särskild service enligt SoL och att behovet finns år 2020 respektive 2022, vilket betyder att båda hinner bli 65 år när deras prognosticerade behov uppstår och myndighetsansvaret för deras insatser har då redan övergått till stadsdelsförvaltningens äldreomsorg.

Åtta personer med förvärvad hjärnskada behöver bostad med särskild service enligt LSS. Av dem bor tre i gruppboende utanför LOV. Fyra bor i någon form av bostad enligt Sol och en bor i föräldrahemmet.

Planerade projekt, LSS

I västerort finns det i januari 2018 tolv planerade projekt som är så kallade inriktningsärenden och har beslut om stimulansbidrag. Det är åtta gruppboenden enligt LSS med totalt 48 lägenheter och fyra serviceboenden enligt LSS med totalt 34 lägenheter. Dessa boenden beräknas bli klara mellan 2018 och 2021 enligt de uppgifter som idag finns tillgängliga. När dessa boenden är färdiga får region västerort ytterligare tolv enheter med grupp- och serviceboenden enligt LSS med totalt 82 lägenheter.

Befintliga resurser, SoL

I region Västerort finns det fyra gruppboenden som vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning med totalt 70 lägenheter.

Paradsängens gruppboende i Hässelby med nio lägenheter i två plan. Paradsängens gruppboende har egen ingång och trapphus i en bostadsrättsförening, samt en uteplats.

Ekeby gruppboende i Hässelby är belägen i två olika villor med två våningsplan i var villa. Totalt finns 24 lägenheter fördelade på fyra plan, vilket innebär sex lägenheter per boendeplan. Det finns gemensamhetsutrymmen på varje våningsplan och i praktiken fungerar denna gruppboende som fyra olika gruppboendestäder fast de har gemensam ekonomi.

Långskeppets socialpsykiatriska boende i Bromma består av både en gruppboende och ett stödboende. Själva gruppboendestaden har 20 lägenheter på två våningsplan. Det finns gemensamhetsutrymmen på båda planen.

Akalla gruppboende i Akalla består av 17 lägenheter på två våningsplan. På en och samma våningsplan finns matsal och mindre rum att spela spel i. Frukost, lunch och middag serveras gemensamt för den som vill.

Dessa gruppboendestäder har hälso-och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterskenivå samt har alla nattpersonal.

Kommande behov, SoL

Tabell 2: Behov av bostad med särskild service, SoL, region

Västerort

SOL - Västerort	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	20	2	0	9	31
Sb	3	0	0	0	3
Grb/Sb	0	0	0	0	0
Totalt	23	2	0	9	34

Källa: stadsdelsförvaltningarna Rinkeby, Kista, Spånga-Tensta, Bromma, Hässelby-Vällingby

Utöver de 34 personer som är i behov av bostad med särskild service enligt SoL, på grund av psykiska funktionsnedsättningar så tillkommer två personer med demenssjukdomar.

Stadsdelsförvaltningen har angett att de har behov av SoL-boende. Dessa två personer är inte medräknade i denna tabell.

Planerade projekt, SoL

I region västerort finns ett planerat projekt som är ett inriktningsärende och får stimulansbidrag. Det är en bostad med särskild service som ska bli en gruppbofastad med tolv lägenheter med inriktning psykiskt funktionsnedsatta.

Innerstaden

Befintliga resurser, LSS

Innerstaden har 66 enheter för bostad med särskild service enligt LSS. Dessa är fördelade på 52 gruppbofastäder med 203 lägenheter samt 14 servicebofastäder med 125 lägenheter. Totalt finns 66 enheter med 328 lägenheter i regionen.

Två stadsdelsförvaltningar har lämnat information om särskilda inriktningar på sina bofastäder. På Norrmalm finns sju gruppbofastäder med inriktning: LSS personkrets 1 samt två servicebofastäder med inriktning LSS personkrets 1.

Södermalm har 13 gruppbofastäder med inriktning LSS personkrets 1, intellektuell funktionsnedsättning och fem servicebofastäder med samma inriktning. Där finns också en servicebofastad med inriktning LSS personkrets 1 och autism. Det finns två bofastäder med särskild service med specifik inriktning. Det är en gruppbofastad med LSS personkrets 1 och hörselskada, samt en servicebofastad med inriktning LSS personkrets 1 och hörselskada.

Kommande behov, LSS

Tabell 3: Behov av bostad med särskild service, LSS: region Innerstaden

innerstaden	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	47	7	8	19	81
Sb	25	5	4	1	35
Grb/Sb	6	2	6	3	17
Totalt	78	14	18	23	133

Källa: stadsdelsförvaltningarna: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm

I region Innerstaden är det totalt 133 personer som har behov av bostad med särskild service enligt LSS.

Av dem har 78 personer ett behov senast 2019. Av dessa har 27 ett gynnande beslut för insatsen, varav fem beslut inte är verkställda. Av de verkställda besluten är 16 verkställda utom LOV och sex är verkställda inom LOV. De som har beslut verkställt inom LOV har behov av annan bostad med särskild service än den nuvarande.

Personkrets 2, LSS

I region Innerstaden uppges totalt fyra personer under 65 år ha demenssjukdom. Samtliga bor i någon form av bostad med särskild service varav två uppges sakna kommande behov av gruppboende enligt LSS. De två individer som har ett kommande behov av gruppboende inom LSS är 60 och 62 år gamla och behöver gruppboende enligt LSS senast 2019.

En person i Innerstaden med hjärnskada som tillhör personkrets 2 enligt LSS, behöver gruppboende inom LOV. Nuvarande boende är gruppboende utom LOV.

Planerade projekt, LSS

I region innerstaden finns åtta planerade projekt som är så kallade inriktningsärenden och har beslut om stimulansbidrag. Det är tre gruppboendestäder enligt LSS med totalt 16 lägenheter och fem serviceboendestäder enligt LSS med sammanlagt 50 lägenheter. Dessa boenden beräknas bli klara mellan 2018 och 2021 enligt de uppgifter som idag finns tillgängliga (februari 2018). När dessa boendestäder med särskild service är färdiga får region innerstaden ytterligare åtta enheter med grupp- och serviceboendestäder enligt LSS med totalt 66 lägenheter.

Befintliga resurser, SoL

I region innerstaden finns det en gruppboende enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning. Det är Malmskillnadsgatans särskilda boende som är en gruppboende med 16 lägenheter i två våningsplan.

Kommande behov, SoL

Tabell 4: Behov av bostad med särskild service, SoL: region Innerstaden

SOL - Innerstaden	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	29	5	0	1	35
Sb	0	0	0	0	0
Grb/Sb	0	0	0	0	0
Totalt	29	5	0	1	35

Källa: stadsdelsförvaltningarna: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm

I region Innerstaden har totalt 35 personer behov av bostad med särskild service enligt SoL. Behov senast 2019 har 29 personer.

Fem personer är i behov av en gruppboende enligt SoL senast 2020 och ytterligare en person 2022. Samtliga personer har psykiatriska diagnoser och omfattande stödbehov.

Planerade projekt, SoL

Det finns inga planerade projekt som är inriktningsärende och får stimulansbidrag.

Östra Söderort

Befintliga resurser, LSS

I region Östra Söderort finns totalt 48 enheter med bostäder med särskild service enligt LSS. Dessa är fördelade på 42 gruppboendestäder och sex serviceboendestäder. Totalt finns 231 lägenheter inom gruppboende och 31 lägenheter i serviceboende.

Utöver dessa enheter finns 2018 en privat utförare som har anslutit sig till LOV i Västerort. Det är en gruppboende som har sex lägenheter. Ingen stadsdel har lämnat specifik information om inriktningar på deras bostäder med särskild service enligt LSS.

Kommande behov, LSS

Tabell 5: Antal personer i behov av boende med särskild service, LSS: region Östra söderort

Östra söderort	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	40	20	5	49	114
Sb	14	6	0	11	31
Grb/Sb	3	0	2	5	10
Totalt	57	26	7	65	155

Källa: stadsdelsförvaltningarna: EÅV, Farsta, Skarpnäck

I region Östra Söderort är det totalt 154 personer som har behov av boende med särskild service enligt LSS. Av dem har 57 personer behov senast 2019 och elva av dem har beslut om boende med särskild service enligt LSS. Två av dem bor på gruppboende inom LOV och behöver en annan gruppboende inom LOV. Fyra individer har sina beslut verkställda i gruppboende utom LOV. Övriga fem bor i föräldrahemmet.

Personkrets 2, LSS

Östra Söderort har uppgett att det inom dessa stadsdelar finns 16 personer som räknas till gruppen ”yngre demenssjuka”. De fem personer som bor i eget boende är mellan 61-65 år och tre av dem

kommer hinna bli 65 år innan stadsdelens angivna tid för när behov av bostad finns. De övriga elva med demenssjukdom är mellan 50-65 år och samtliga bor i någon form av SoL-boende.

Stadsdelsförvaltningen har angett att dessa personer behöver gruppboende enligt LSS senast 2022. De är medräknade i kommande behov, men nio av elva har hunnit bli 65 år 2022 och äldreomsorgen kommer att ta över deras insatser om de inte hunnit få gruppboende enligt LSS innan dess.

I regionen finns fem personer med hjärnskada som har behov av bostad med särskild service enligt LSS. Två av dessa bor i gruppboende utom LOV. De övriga tre har ett förväntat behov av bostad med särskild service senast 2020.

Planerade projekt, LSS

I region östra söderort finns det i januari 2018 nio planerade projekt som är så kallade inriktningsärenden och har beslut om stimulansbidrag. Det är sex gruppboendestäder som omfattar 36 lägenheter och tre serviceboendestäder enligt LSS med totalt 36 lägenheter. Dessa boenden beräknas bli klara mellan 2018 och 2020 enligt de uppgifter som idag finns tillgängliga. När bostäderna är färdiga får region östra söderort ytterligare nio enheter med grupp- och serviceboendestäder enligt LSS med totalt 72 lägenheter.

Befintliga resurser, SoL

Region Östra Söderort har fyra gruppboendestäder för målgruppen personer med psykiska funktionsnedsättningar. Det är Hagsätra gruppboende som har 14 lägenheter i ett fristående hus, Enskede gruppboende med tolv lägenheter och gemensamhetsutrymmen samt Dalens gruppboende som utgörs av åtta lägenheter. I Hökarängen finns gruppboendestaden Lingberga som är en sammanhållen gruppboende inhytt i ett hyreshus. Lingberga har två egna ingångar från porten och de åtta lägenheter som gruppboendestaden består av har alla en egen ytterdörr. Totalt fyra gruppboendestäder med sammanlagt 42 lägenheter.

Kommande behov, SoL

Tabell 6: Antal personer i behov av bostad med särskild service, SoL: region Östra söderort

SOL - Östra söderort	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	19	1	0	0	20
Sb	8	0	0	0	8
Grb/Sb	0	0	0	0	0
Totalt	27	1	0	0	28

Källa: stadsdelsförvaltningarna: EÅV, Farsta, Skarpnäck

Totalt är det 28 personer som behöver bostad med särskild service enligt SoL i Östra söderort. Av dem behöver 27 personer insatsen senast 2019. Åtta personer har behov av servicebostad och 19 gruppbofastad. En person behöver gruppbofastad senast 2020.

Planerade projekt, SoL

Det finns inga planerade projekt i region östra söderort som är inriktningsärende och får stimulansbidrag.

Västra söderort

Befintliga resurser, LSS

Västra söderorts befintliga resurser består av totalt 41 enheter fördelade på 27 gruppbofastäder och 14 servicebofastäder med 152 respektive 104 lägenheter. I denna region har endast Skärholmen uppgett inriktningar. Det framkommer att där finns åtta gruppbofastäder och två servicebofastäder med allmän inriktning, samt en servicebofastad med allmän inriktning yngre. En servicebofastad, ”nya byviken”, kan bli avvecklad under 2018, men har inräknats i regionens befintliga resurser.

Kommande behov, LSS

Tabell 7: Behov av bostad med särskild service, LSS, region Västra söderort

västra söderort	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	61	11	7	6	85
Sb	39	17	3	3	62
Grb/Sb	2	1	0	0	3
Totalt	102	29	10	9	150

Källa: stadsdelsförvaltningarna: Älvsjö, Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen

I region Västra söderort är det 150 personer i behov av bostad med särskild service enligt LSS senast 2022. 102 personer behöver en bostad med särskild service senast 2019. Det saknas information om hur många som har gynnande beslut, men 22 personer bor idag i någon form av bostad med särskild service inom LOV och fem bor i bostad med särskild service utom LOV. De personer som idag bor inom ”nya byvikens” servicebofastad i Skärholmen, finns medräknade på kommande behov.

Personkrets 2, LSS

I västra söderort finns det fyra personer som har demenssjukdom och behov av gruppboende senast 2019. Dessa fyra personer är födda 1953-1954, vilket innebär att om de inte har fått en gruppboende enligt LSS före 65 årsdagen, så kommer de att få sina behov tillgodosedda av äldreomsorgen. De finns ändå medräknade som personer som behöver gruppboende enligt LSS senast 2019. Ytterligare tre personer har angetts ha demenssjukdomar i Västra söderort. De bor i SoL-boende och det finns ingen planering att de ska flytta till annat boende. Dessa personer är födda 1955-1956.

Sex personer med förvärvad hjärnskada behöver boende med särskild service enligt LSS senast 2019. Samtliga av dessa personer bor idag i någon form av boende med särskild service. Det framkommer inte om någon av dem bor i gruppboende inom LOV.

Planerade projekt, LSS

I region västra söderort finns det i januari 2018 två planerade projekt som är så kallade inriktningsärenden och har beslut om stimulansbidrag. Det är två gruppboenden enligt LSS med sammanlagt tolv lägenheter. Dessa boenden beräknas bli klara mellan 2018 och 2019 enligt de uppgifter som finns tillgängliga i februari 2018. När dessa boenden är färdiga får region västra söderort ytterligare två enheter med gruppboenden enligt LSS med totalt tolv lägenheter.

Befintliga resurser, SoL

Västra söderort har en gruppboende som vänder sig till målgruppen: personer med psykiska funktionsnedsättningar. Gruppboendet utgörs av 22 lägenheter på tre våningsplan. Ekonomiskt är det en samlad gruppboende, men praktiskt är det som tre gruppboenden, en per våningsplan. Lägenheterna är fördelade enligt följande: åtta lägenheter på andra våningen, sex lägenheter på tredje våningen och åtta lägenheter på fjärde våningen. På varje våning finns ett gemensamt kök.

Kommande behov, SoL

Tabell 8: Behov av boende med särskild service, SoL: region Västra söderort

SOL - Västra söderort	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	20	0	0	0	20
Sb	0	0	0	0	0

Grb/Sb	1	0	0	0	1
Totalt	21	0	0	0	21

Källa: stadsdelsförvaltningarna: Älvsjö, Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen

Det är 21 personer som behöver bostad med särskild service enligt SoL i region Västra söderort. Alla har behov senast 2019. Alla utom en har behov av gruppboende. En person uppges ha behov av antingen en gruppboende eller en serviceboende.

Planerade projekt, SoL

Det finns inga planerade projekt i region västra söderort som är inriktningsärende och får stimulansbidrag.

Stockholms stad, LSS

Befintliga resurser- bostäder med särskild service, LSS

Tabell 9: Bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet, LOV

Region	Grb, LSS	Antal lgh	SB, LSS	Antal lgh	antal enheter	Totalt antal lgh
Västerort	41	229	12	53	53	333
Innerstaden	52	203	14	125	66	328
Östra söderort	42	231	6	31	48	262
Västra söderort	27	152	14	104	41	256
Privat i LOV	2	12				
Totalt i staden	164	827	46	364	208	1191

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar samt bedömnings-och förmedlingsgruppen

Stadens totala antal lägenheter i bostad med särskild service inom valfriheten för LSS är 1191 st. (januari 2018).

Utifrån stadsdelsförvaltningarnas uppgifter om befintliga resurser så finns i staden totalt 162 gruppboende och 46 serviceboende som är så kallade LSS-boenden. Antal lägenheter i stadens gruppboende som stadsdelarna har redovisat är 815 och antal lägenheter i serviceboende är 364. Ytterligare två gruppboende finns i valfriheten. Det är en privat utförare som har anslutit sig till LOV. En gruppboende med inriktning autism som finns i region

Västerort och en med allmän inriktning, personkrets 1, LSS som finns i Östra söderort. Totalt finns det tolv lägenheter i dessa två gruppbestäder. Med dessa inräknade omfattas 164 gruppbestäder med totalt 827 lägenheter samt 46 servicebestäder med totalt 364 lägenheter av stadens valfrihetssystem för bostad med särskild service enligt LSS (januari 2018).

Endast två stadsdelsförvaltningar har angett eventuella inriktningar deras bostäder med särskild service enligt LSS har. Denna uppgift behöver finnas med för att ge en god bild av hur stadens gemensamma resurser används och för att veta om det redan nu finns bostäder med särskild service som har särskild kompetens för något specifikt.

Kommande behov, LSS

Tabell 10: Totalt antal personer i behov av bostad med särskild service 2018-2022

Region	Antal
Västerort	180
Innerstaden	133
Östra söderort	155
Västra söderort	150
Totalt	618

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar

I staden fanns 618 personer som har ett behov av bostad med särskild service enligt LSS (januari 2018).

Tabell 11: Region och kön

Region	Kvinnor	Män	Totalt
Västerort	62	118	180
Innerstaden	67	66	133
Östra söderort	59	96	155
Västra söderort	58	92	150
Totalt	246	372	618

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar

Av dem är 246 personer kvinnor och 372 är män.

Tabell 12: Åldersfördelning

Ålder	Totalt
<18	22
18-29	373
30-44	85
45-64	84
65-75	2
Totalt	566

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar

*I tabellen saknas 21 individer i västerort, 5 kvinnor och 6 män
15 individer i innerstaden, 8 kvinnor och 7 män
8 individer i östra söderort, 3 kvinnor och 5 män
8 individer i västra söderort, 4 kvinnor, 4 män.

Den åldersgrupp där flest antal individer i behov av bostad med särskild service återfinns är i åldersgruppen 18-29 år. Därefter är det jämnt fördelat antal personer i åldrarna 30-44 år och 45-64 år, medan de över 65 är få, liksom de under 18 år.

Tabell 13: De kommande behoven av bostäder med särskild service enligt LSS 2018-2022

Staden, LSS	senast 2019	senast 2020	senast 2021	senast 2022	Totalt
Grb	198	51	22	120	391
Sb	90	38	7	45	180
Grb/ sb	18	8	9	12	47
Totalt	306	97	38	177	618

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar

De uppgifter som har inhämtas från stadsdelsförvaltningarna visar att stadens totala behov av bostäder med särskild service enligt LSS till och med 2022 uppgår till 618 lägenheter, varav 391 lägenheter i gruppbofastad och 180 lägenheter i servicebofastad. De övriga 47 lägenheterna har angetts som gruppbofastad eller servicebofastad. Det kan innebära att hur bostaden är belägen och vilken inriktning den har, är mer avgörande än formen för insatsen. Det kan också handla om att de personer som har bedömts ha det framtida behovet är svåra att på förhand fastställa ett specifikt framtida boendialternativ för.

Behov av särskild kompetens och utmanande beteende
Stadsdelsförvaltningarna har fått besvara i fritext om det föreligger behov av särskild kompetens och sammanfattningsvis framkommer att de som har behov av bostad med särskild service enligt LSS har behov av särskild kompetens inom följande områden:

Tabell 14: behov av särskild kompetens per individ

Kompetensbehov	Antal
Autism	113
Psykiatri	64
AKK/ teckenspråk	26
Demens	23
Hjärnskada	15
Tvång	7
Missbruk	5
Övrigt	8
Totalt	261

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar

*AKK- alternativ, kompletterande kommunikation

Personer som har utmanande beteende beskrivs med fri text och kan därför inte återges i sin helhet. I det inkomna underlaget framkommer att det är 139 personer i behov av bostad med särskild service som har utmanande beteenden i form av utagerande, självskadande, aggressivt beteende, har riskbeteende, är gränslös, våldsam, störande. Ingen information finns angående i vilken grad eller hur ofta det utmanande beteendet förekommer.

Planerade projekt

Som planerade projekt inom LSS räknas sådana projekt det har fattats ett s.k. inriktningsbeslut och där stadsdelsförvaltningen får stimulansbidrag eller kan få det, om de ansöker om det. Varje region har två eller flera planerade projekt.

I Stockholms stad fanns det 32 planerade projekt i januari 2018. Samtliga är så kallade inriktningsärende och har stimulansbidrag. Projekten består av 19 gruppboendestäder med totalt 112 lägenheter och tolv serviceboendestäder med totalt 120 lägenheter. Båda enligt LSS. Dessa boenden beräknas bli klara mellan 2018 och 2021 enligt de uppgifter som idag finns tillgängliga. När dessa boendestäder med särskild service är färdiga får staden ytterligare 31 enheter med grupp- och serviceboendestäder enligt LSS med totalt 232 lägenheter.

Befintliga resurser- boendestäder med särskild service, SoL

Inom stadens LOV finns tio gruppboendestäder enligt SoL som är avsedda för personer med omfattande psykisk funktionsnedsättning. Dessa gruppboendestäder består av åtta-24 lägenheter vardera och alla har gemensamma utrymmen för de boende. Totalt finns 150 lägenheter i bostad med särskild service enligt SoL.

Kommande behov, SoL

Tabell 15: Behov av bostad med särskild service, SoL

staden SoL	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Grb	88	8	0	10	106
sb	11	0	0	0	11
Grb/ sb	1	0	0	0	1
Totalt	100	8	0	10	118

Källa: Stadens stadsdelsförvaltningar

Det är totalt 118 personer som har behov av bostad med särskild service enligt Socialtjänstlagen, SoL. De som har ett behov senast 2019 är 100 personer. För behov av bostad med särskild service senast 2020 tillkommer åtta personer och senast 2021 och 2022 är det sammanlagt tio personer som behöver bostad med särskild service enligt SoL. Av de personer som har behov av insatsen så är det 106 som behöver en bostad på ett gruppboende och elva personer behöver bostad på ett serviceboende. För en person har inget bestämt alternativ angetts.

Tabell 16: Antal kvinnor och män i behov av bostad med särskild service enligt SoL

SoL - staden	Senast 2019	Senast 2020	Senast 2021	Senast 2022	Totalt
Kvinnor	40	4	4	1	49
Män	60	4	5	0	69
Totalt	100	8	9	1	118

Källa: stadens samtliga stadsdelsförvaltningar

Det är 49 kvinnor och 69 män som behöver denna boendeform.

Tabell 17: Åldersfördelning för de som har behov av bostad med särskild service enligt SoL

Ålder	Kvinnor	Män
<18	0	0
18-29	4	7
30-44	9	17
45-64	34	45
65-75	0	0
Totalt	47	69

Källa: stadens samtliga stadsdelsförvaltningar

*I tabellen saknas två kvinnor

Av de 116 som går att utläsa åldersgrupp för, återfinns flest personer: 79 st. i åldersgruppen 45-64 år. I åldersgruppen 30-44 år finns 26 personer och i gruppen med ålder 18-29 år är det elva

personer som har behov av bostad med särskild service. Ingen är över 64 år och ingen är under 18 år.

De flesta har ett behov så snart som möjligt. Av de som behöver bostad med särskild service enligt SoL bor idag:

Tabell 18: Boendeformer för de personer som är i behov av en bostad med särskild service enligt SoL

Boendeform	Antal personer
Hem för vård eller boende	60
Gruppboende (utom LOV)	9
Stödboende	16
Familjehem/vård	2
Korttidsboende	2
Träningslägenhet	2
Föräldrahem	5
Egen bostad	16
Inneboende	1
Bostadslös	2
Annat	3
Totalt	118

Källa: stadens samtliga stadsdelsförvaltningar

Planerade projekt

I staden finns ett planerat projekt som har inriktningsbeslut och stimulansbidrag. Det är en gruppboende enligt SoL som planeras i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Projektet heter Torshamnsgatan och gruppboendet ska ha 12 lägenheter när den är klar.

Stadsövergripande nivå – LSS

De bostäder med särskild service som byggs i stadens planerade projekt beräknas att tillföra 112 lägenheter i gruppboende och 120 lägenheter i servicebostad de kommande åren. Därtill förmedlas i genomsnitt 50 lägenheter i bostad med särskild service varje år inom det redan befintliga beståndet. Under åren 2018-2022 omfattar den planeringen 482 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS.

Till och med 2022 är det 618 personer som har behov av bostad med särskild service enligt LSS. Efter det att lägenheterna i nybyggnation och den genomsnittliga förmedlingen inom stadens

befintliga resurser har tillsatts så kvarstår ett behov av ytterligare 136 lägenheter i bostad med särskild service som inte kan tillgodoses inom planeringsperioden.

Prognosen bygger på att alla bostäder med särskild service som idag har inriktningsbeslut hinner färdigställas och att den genomsnittliga förmedlingen på 50 bostäder inom det befintliga beståndet förblir detsamma varje år.

Behov av särskild kompetens och utmanande beteende

Personer som tillhör LSS personkrets 1 är en stor grupp där det finns stora variationer för stödbehov, särskild kunskap och kommunikation. Vad gäller de beskrivna behov av särskild kompetens som lämnats så är det 261 personer som stadsdelsförvaltningarna har uppgett har behov av särskild kompetens.

Det mesta av den särskilda kompetens som beskrivs är sådan kompetens som är att betrakta som vanlig kompetens på bostäder med särskild service med inriktning för personer som har intellektuella funktionsnedsättningar och autism eller autismliknande tillstånd. I Socialstyrelsens allmänna råd om kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning (SOSFS 2014:2) skriver Socialstyrelsen att personalen i en LSS-bostad ska kunna ge de boende den omsorg och omvårdnad de behöver, så att varje individ, vid varje tidpunkt tillförsäkras goda levnadsvillkor och ges möjlighet att leva som andra – trots sina funktionsnedsättningar.

Denna typ av kunskap kan med fördel benämnas som riktad kompetens och den bör finnas i var bostad med särskild service enligt LSS där det finns behov av den. Det kan handla om alternativ, kompletterande kommunikation (AKK) så som att t ex använda stödtecken, bilder och föremål i syfte att förstärka kommunikationen. Utöver att väldigt många som tillhör LSS personkrets 1 behöver stöd i kommunikationen på olika sätt, så är det också en hög andel personer som har psykiatriska tilläggsdiagnoser i denna grupp. Därför bör kompetensen för det finnas i alla bostäder med särskild service enligt LSS.

För personer som har ett större behov av särskild omvårdnad och/eller kompetens kan det föreligga ett behov av profilboende. Det kan handla om ett omfattande behov av stöd med

kommunikation och med psykisk ohälsa. Utifrån den information som stadsdelsförvaltningarna har lämnat, så kan inga säkra ställningstagande göras utifrån vilka personer och vilka diagnoser eller samverkande faktorer det kan handla om. Däremot ger den inkomna informationen en viss fingervisning om vilka grupper av personer det kan vara:

- personer med intellektuella funktionsnedsättningar och/ eller autism i kombination med psykossjukdom, eller annat psykiatriskt tillägg, speciellt i fall där det också finns utagerande och utmanande beteende
- personer som har intellektuell funktionsnedsättning och/ eller autism och är syn- och/eller hörselskadade
- Personer som kommunicerar med teckenspråk
- Personer med autism, grad 1 (utan intellektuell funktionsnedsättning) med tilläggsdiagnoser inom psykiatri
- Personer med multifunktionsnedsättningar och stora omvårdnadsbehov
- Personer i behov av geriatrisk omvårdnad och kompetens

Personer i LSS personkrets 2, t ex personer med hjärnskada och demenssjukdomar är exempel på grupper som med fördel kan bo på riktade profilboenden. I båda dessa grupper har personerna levt utan funktionsnedsättning fram till den dagen de drabbades av hjärnskada föranledd av yttre våld eller sjukdom. Det kan innebära att de har minderåriga barn och det är därför viktigt att beakta barnperspektivet i planeringen för denna typ av profilboenden. I staden finns det totalt 20 personer med förvärvad hjärnskada och 24 personer med demenssjukdom som har behov av bostad med särskild service inom valfrihetssystemet.

För att säkerställa att de bostäder som byggs tillgodoser medborgarnas behov, kan den regel som kommunfullmäktige fastställde i budget 2014 behöva ses över. Då fick stadsdelsnämnderna möjlighet att reservera 50 procent av nya boendeplatser. Bestämmelsen har gällt sedan dess och syftet var att uppmuntra stadsdelsnämnderna till att bygga fler bostäder med särskild service. En konsekvens som denna regel kan medföra är att vissa grupperns behov av bostad med särskild service aldrig blir tillgodosedda t ex grupper som har omfattande stödbehov och behov av att bo i friliggande hus. Socialnämnden kan behöva se över ordningen för inriktning och platsfördelning vid nybyggnation.

Stadsövergripande nivå – SoL

Utifrån de underlag som stadsdelsförvaltningarna inkommit med finns det för närvarande 118 personer som har behov av bostad med särskild service enligt SoL. Den genomsnittliga förmedlingen inom stadens befintliga resurser är 14 lägenheter per år. I stadens planerade projekt finns en gruppbofastad med tolv lägenheter som ska vara inflyttningsklar under perioden. Tillsammans blir det 82 lägenheter i bostad med särskild service och det kvarstår 36 lägenheter i bostad med särskild service för att behoven ska kunna tillgodoses.

Prognosen gäller för de kommande fem åren och beräkningen bygger på att den gruppbofastad som idag har inriktningsbeslut hinner färdigställas och att den genomsnittliga förmedlingen på 14 bostäder inom det befintliga beståndet förblir detsamma varje år.

Enligt prognosen så kommer inte alla de behov som finns senast 2019 att kunna tillgodoses inom den period som stadsdelsförvaltningarna har efterfrågat. Prognosen för antal platser i bostad med särskild service avser hela perioden 2018-2022.

För de som har behov av bostad med särskild service enligt SoL gäller att samtliga har behovet till följd av psykiska funktionsnedsättningar. De är färre i antal jämfört med de som har behov av boende enligt LSS. I gruppen är det fler procentuellt sett som har ett behov senast 2019. Endast 18 personer har ett senare behov. Det är också fler som procentuellt räknat är i högre ålder och fler som redan bor i någon form av biståndsbedömt boende.

Flest personer bor inom olika HVB-hem (60 av 118). Tanken med HVB är att de ska vara kortvariga placeringar men de tenderar att permanentas när Stockholms stad inte har tillräckligt med gruppbofastäder och servicebofastäder inom valfrihetssystemet. I socialpsykiatrins bostäder med särskild service bor idag ett antal personer som är över 65 år. Det finns i nuläget en risk att yngre personer med behov av bostad med särskild service inte trivs i de befintliga gruppbofastäderna, varför det kan finnas behov av en gruppbofastad som i första hand riktar sig till yngre personer.

I staden finns det idag inga servicebofastäder enligt SoL. En servicebofastad kan bestå av flera lägenheter i ett område som har en gemensam träfflokal. Det kan vara enklare att starta upp ett sådant boende jämfört med att bygga en ny gruppbofastad. Om staden kan öppna en servicebofastad inom planeringsperioden så kan fler platser i bostad med särskild service tillgodoses.

Genom att mer systematiskt säkerställa att det finns en samlad och aktuell kunskap om behovet av bostäder med särskild service enligt LSS och SoL ökar förutsättningarna att kunna tillgodose behov av specifika inriktningar för mindre grupper som enskilda stadsdelsnämnder var för sig har svårt att fånga upp. Bostäder med särskild service inom LOV är stadens gemensamma resurser och de som finns och planeras ska vara tillgängliga för stadens medborgare i behov av insatsen och utformas på ett ändamålsenligt sätt. Gruppbofastäder och servicebofastäder ska utifrån bedömda behov och liknande omständigheter förmedlas till stadens medborgare på ett likvärdigt och jämställt sätt. I de fall den som är i behov av bostad med särskild service har minderåriga barn ska barnperspektivet beaktas vid planering av bostaden.